

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי ג' באייר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - ע"ט

1. מעשה באלמנה שבאה לינשא שוב ורצתה שבעלה החדש לא יזכה בנכסיה לאכול פירות בחייה ולירשה אחר מותה. מה עשתה? ומה אמר רב נחמן? כתבה שטר מתנה על הנכסים ונתנתו לבתה אך כוונתה היתה רק כדי להבריא את נכסיה מבעלה. התחנתה והתגרשה, ובאה לרב נחמן לתבוע את הנכסים מבתה, הבת הוציאה את השטר וקרעו רב נחמן כיון שלא נתנה מתנה גמורה, אלא רק באה להבריא.

רב ענן סיפר זאת למר עוקבא ואמר לו יראה כבודו כיצד נחמן שאינו בקיא בדינים כחקלאי, קורע שטרות אנשים שלא כדין. אמר לו מר עוקבא - שמואל פסק: אם יבא שטר מברחת לידי אקרענו כיון שלא התכוונה לתת מתנה. רבא אמר לרב נחמן - אם קרעת משום דברי שמואל, הרי הסברא של מברחת שייכת רק כשנותנת לאחרים, אבל כשנותנת לבתה ודאי כוונתה לנתינה גמורה. ענה לו רב נחמן - גם כשכתבה לבתה, טובת עצמה חשובה לה יותר ובוודאי כוונתה רק כדי להבריא.
2. ברייתא - הרוצה שתבריא נכסיה מבעלה כיצד היא עושה? לרשב"ג: כותבת שטר פיוסים לאחרים שיקבלו המתנה רק כדי להבריא מבעלה.

לחכמים: אם רצה מצחק בה ומחזיק בהן עד שתכתוב לו מהיום ולכשארצה. משמע שאם לא כתבה לו כך, קנה מקבל המתנה. ודווקא באופן שכתבה רק מקצת הנכסים. ומה שפסק שמואל לקרוע השטר זה באופן שלא שיירה לעצמה כלום שאז בוודאי כוונתה רק להבריא. עוד ביארו, אם לא קנאם מקבל המתנה - הרוויחה שעשאו כנכסים שאין ידועין לבעל שאינו זוכה בהם.
3. משנה - נפלו לה כספים או פירות התלושין מן הקרקע ילקח בהן קרקע [כדי שהקרן לא יתכלה] והוא אוכל פירות. מה הדין אם נפלו לה פירות המחוברים לקרקע?

ר' מאיר: הרי הם כקרן וקונים בהם קרקע והבעל אוכל פירות. חכמים: הרי הן של בעל. ר' שמעון נחלק על חכמים לגבי מחוברים בשעת גירושין - לחכמים הם שלו כיון שגדלו ברשותו, ולר"ש הם שלה, כיון שהולכים אחר שעת התלישה.
4. כיצד נוהגים כשהבעל והאשה חלוקים בדעתם מה לקנות שלא יתכלה?

קונים לפי הסדר הבא: א. קרקע. ב. בתים. ג. דקלים. ד. אילנות. ה. גפנים.
5. עצים לקציצה או דגים בחפירה - מה הם נחשבים?

יש אומרים שנחשב כפירות, ויש אומרים שנחשב כקרן. הכלל: 'גזעו מחליף' היינו שיש לו קרן שמתקיים - נחשב פיירי, אבל אם סופו ליכלות - קרן.
6. ר' ינאי: הנוגב ולד בהמת מלוג משלם תשלומי כפל לאשה. כיצד מתיישב עם השיטות בברייתא שולד בהמת מלוג שייך לבעל?

פירות תיקנו לבעל, אך כפל נחשב פירות דפירות ולא תיקנום לבעל.
7. ולד שפחת מלוג - לרבנן: לאשה. לחנניה: לבעל. מה טעמיהם?

חנניה: לא חוששים שתמות האם. רבנן: חוששים למיתת האם, אבל ולד בהמה נחשב כפירות כיון שאף אם תמות האם ישאר עורה. הלכה כחנניה - ומודה חנניה שאם נתגרשה, נותנת דמים ונוטלת את ולדות השפחות, מפני כבוד בית אביה.
8. הכניסה לו עז לחלבה, רחל לגיזתה, ותרגולת לביצתה, דקל לפירותיו, מה זכות הבעל?

רב נחמן: אוכל והולך עד שתכלה הקרן, כיון שלכל אלו יש שיעור מעט מהקרן. עוד פסק רב נחמן: הכניסה לו גלימה, לבישתה נידונת כאכילת פירות, ואם תבלה השחקים ילכו לאשה. וכשיטת חכמים בברייתא הבאה: ברייתא - המלח והחול: הרי זה פירות. פיר של גפרית מחפורת של צריף: ר"מ אומר קרן וחכ"א פירות.
9. משנה - נפלו לה עבדים ושפחות זקנים או זיתים וגפנים זקנים. כיצד הדין?

לת"ק: ימכרו וילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות. לרשב"ג בעבדים ושפחות ולר' יהודה בזיתים וגפנים זקנים יכולה לעכב מפני שבח בית אביה. רב כהנא בשם רב: - מחלוקת בשדה שאינה שלה, אבל בשדה שלה לכו"ע לא תמכור מפני שבח בית אביה. עוד שנינו: המוציא הוצאות על נכסי אשתו וגירשה - אם אכל מהם יצא זה בזה ואפילו אכל קימעא והוציא הרבה או הפוך, אבל אם הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול.